

Ochrana pred vlkami

Taliansky maremman (cane da pastore maremmano abruzzese)

Šárka Chlupová ■ Olomouc, Česká republika

Vedeli ste, že v Českej republike sú len tri chovateľské stanice ponúkajúce toto plemeno? Čo je to maremman a kto sú jeho chovatelia manželia Šejdovci?

„Chováme maremmano-abruzzského pastierskeho psa, pred 5 rokmi sme toto plemeno doviezli priamo z krajiny ich pôvodu – z Talianska. V Európe ide o doteraz viac-menej neznáme plemeno. V Taliansku sa bežne používajú ako strážne psy – neboja sa „postaviť“ vlkom, medveďom,“ predstavujú chovatelia svoje psy. „Hodia sa pre malé i veľké hospodárstva, farmy, ale aj ako rodinní priatelia a ochrancovia majetku a rodiny hospodára,“ dodáva chovateľka Jana Šejdová.

História

Toto neprehliadnuteľné plemeno bieleho ovčiarskeho psa bolo vychvaľované na území dnešného Talianska už pred našim letopočtom ako verný pes so samými superlatívami. Už v 2. storočí pred našim letopočtom ho ako výborného strážcu rímskych stád popisujú latinskí autori Varrone a Columella.

Spoločný strážca domu, majetku i stáda, účinný ochranca pred vlkami a medveďmi, miernej povahy s náklonnosťou k majiteľovi.

Pôvod plemena je možné vystopovať do talianskej oblasti Abruzzo, kde sa dodnes chová ako ovčiarsky pes, a oblasti Maremma v juhozápadnom Toskánsku. Z toho vychádza jeho meno – maremmano-abruzzský pastiersky pes.

Príbuzenstvo

Maremman sa môže porovnávať so slovenským čuvačom, pyrenejským horským psom, ktorý je podobne ako mareman mohutný, alebo bernským salašníckym psom vďaka jeho skvelej povahe. Maremman dobre znáša samotu – vystačí si i sám, pracuje samostatne. Miluje rodinu a stráži ju. Nepriateľa len zastraší, nikdy nejde zabíť. V rodnom Taliansku sa používa na stráženie pred predátormi. Trúfne si aj na medveďe.

Maremmano-abruzzský pastiersky pes je pravdepodobne blízkym potomkom veľkých bielych východných ovčiarskych psov, ktoré sa do Európy rozšírili pred tisícmi rokmi. Patrí k nim napr. karabaš a akbaš z Turecka, slovenský čuvač, kuvaz, komodor, pyrenejský horský pes z Francúzska a ďalšie plemená, ktoré tvoria „reťaz“ horských pastierskych psov od Pamíru až po Pyreneje. Predkovia maremmana sa postupne stali menšími než veľké horské plemená, zachovali si však ich nezávislosť

a ostražitosť. Toto plemeno je doteraz vzácné vo všetkých štátoch okrem Talianska. Je to svojrázny, avšak skvelý strážca. Vďaka svojej výške si ho ľudia často mýlia so zlatým retrieverom.

Popis

Až na drobné výnimky vo farebných odtieňoch je pre neho charakteristická jednofarebná biela bohatá dlhá priliehavá, niekedy mierne zvlnená srst s hustým krátkym „golierom“ na tlamе, lebke a ušiach.

Maremman sa zaraďuje k plemenám väčšej veľkosti, v priemere dosahuje v kohútiku 69 cm, dospelý jedinec váži 37 kg.

Aj napriek majestátnym rozmerom nepôsobí maremman príliš rozložitou, ale sa vyznačuje proporčným telom, silnými kosťami a svalmi, mierne pretiahnutým trupom. Pohybuje sa rýchlo a obratne. Vďaka už spomínanej hustej srsti odoláva chladnému podnebiu a nepriazni počasia.

Chov

Ak sa rozhodnete pre chov tohto nenáročného plemena, skoro zistíte, že sa učí rýchlo novým povelením, je výborným spoločníkom k deťom, je

šikovný, spoločenský, spoľahlivý v ochrane majetku aj pred predátormi. Je vhodné ho skoro socializovať a navykať na prostredie a členov rodiny. Starostlivosť o srst je žiaduca, bude však stačiť vyčesať psa približne raz týždenne. Rovnaká frekvencia stačí aj pri kúpaní. Maremman preferuje pobyt vonku s dostatočným výbehom, je odolný voči akémukoľvek počasiu.

Aj keď nemáte ovce či dobytok, maremman sa hodí i k drobným hospodárskym zvieratám, ako je hydina či kozy.

Chovateľ musí pamätať nielen na potrebu dostatočného výbehu, ale aj kvalitné krmivo. Psy spia len krátko a sú pripravené na plnenie úloh.

Vlastnosti

Výnimočný charakter tohto bezchybného „parťáka“ je možné zhrnúť do niekoľkých slov: spoľahlivosť, lojalita, statočnosť a vytrvalosť, nezávislosť a hrdosť.

Dotácie pre českých chovateľov

Vedeli ste, že Česká republika ponúka v rámci Operačného programu Životné prostredie finančnú pomoc pri kúpe pastierskych psov, medzi ktoré patrí aj maremmano-abruzzský

„Náladovka“.

pastiersky pes?

Podmienky sú relatívne prísne a rozhodne nie sú pre každého, avšak pri ich splnení finančné prostriedky vystačia nielen na preplatenie jeho kúpy, ale aj následný výcvik psa na ochranu stáda.

Grande Torrente

Ak prechádzate Velkou Bystřicí pri Olomouci, zastavte sa v chovateľskej stanici u manželov Šejdovcov (<https://grandetorrente.com/>). Možno neodídete naprázdno. Roztomilým, avšak osobitým bielym šteňatám sa dá len veľmi ťažko odolať.

Ilona a Michal Zolákovci

Z chovu pani Šejdovej máme sučky Belinda di Grande Torrente (26 mesiacov) a Carolina di Grande Torrente (15 mesiacov). Maremmanov som si s manželom kúpila na ochranu hydiny, hlavne pred líškou. Máme približne 60 sliepok prevažne čistokrvných. Chováme perličky, husi a kačky. Maremmanka Belinda už môže zostať pri hydine bez dozoru, už je vo veku, keď hydine neublíži. Maremmanka Carolin je v puberte, takže pri nej ešte hrozí „zahryznutie“ hydiny.

Kto si obstaráva psa na stráženie zvierat, musí počítať s tým, že pes začne bez problémov strážiť po 18 mesiaci alebo aj neskôr. K marem-

Belinda di Grande Torrente a sliepky.

mankám máme ešte dve 4-ročné sučky yorkširskeho teriéra Airinku a Viktorku a majú sa s nimi veľmi rady. Samozrejme, šteňa maremmana sa musí naučiť, že sa na malé plemená neskáče,

keď sa chce hrať. Môžu zostať spolu v záhrade bez dozoru. Ešte máme 15- mesačnú sučku nemeckého ovčiaka Gina di Grande Torrente a s Carolin sú to pekné čísla.

Belinda di Grande Torrente prešla vlni v októbri 2023 úspešne bonitáciou a bola „uchovnená“ (miery 69 cm v kohútiku a 43 kg) - krásne nám narástla. Belinda, medzitym, má za sebou už aj prvý vrh. V čase redakčnej uzávierky bolo voľné ešte jedno šteňa - psík.

Naša chovateľská stanica sa volá V SRDCI TROJZEMÍ, pretože sa nachádzame na hraniciach s Poľskom a Nemeckom pri Hrádku nad Nisou (20 km od Liberca).

Kde všade sa ešte chová toto plemeno

Ďalšie jedince sú na farme v Zlíne u manželov Řehovcov, ktorí chovajú kravy, alpaky a kone. Na tejto farme stráži sučka plemena maremman spolu s rotvajlerskou sučkou.

Ďalšia maremmanka žije pri koňoch s rodinou a našou ďalšou „ovčiarkou“ v Jeseníkoch.

Naša maremmanka žije aj Pri Rešovských vodopádoch spolu s bernskou salašníckou sučkou. Jej majiteľmi je rodina s deťmi, ktorá chová ovce a má aj drobné hospodárstvo.

Pes z nášho odchovu - Alvaro vlni „nakryl“ Athenu a na Slovensku táto prvá sučka ple-

Zakladateľka nášho chovu - Leonia Pastore Transumante.

Maremmanky a yorkshiry v chove manželov Zolákovcov.

mena maremman zaznamenaná v Klube málopočetných plemien porodila prvý vrh na Slovensku. Potomkovia z tohto vrhu putovali do rôznych chovov v Čechách i na Slovensku.

Rozhovor

Ako si sa vlastne dostala k chovu u nás tak neobvyklého plemena?

Chov som nikdy neplánovala, len som si priala bieleho psa maremmana. V Taliansku som mala šteniatko nemeckého ovčiaka. Keď som sa vrátila do Čiech, začala som s ním trénovať. Onedlho sa mi podarilo priviezť z Talianska do Čiech málopočetné plemeno maremmano-abruzzského pastierskeho psa. Baví nás jazdiť na výstavy a tešíme sa už aj z úspechov nášho odchovu.

Chováte s manželom len maremmanov?

Okrem maremmano-abruzzského pastierskeho psa si môžete v našej chovateľskej stanici zadovážiť aj nemeckého ovčiaka. Je to údajne najšikovnejší pes, má úžasnú povahu. Patríme medzi jediné dve české chovateľské stanice ponúkajúce tieto psy.

Ako vznikol názov vašej chovateľskej stanice?

Nejaký čas som žila v Taliansku, som stále spätá s tamojšou kultúrou a jazykom a vďaka toskánskemu pôvodu maremmana sme hľadali najvýstižnejší názov prepájajúci súčasné miesto chovnej stanice aj s krajinou pôvodu plemena. Sme z Velkej Bystřice – taliansky „di grande torrente“ – odtiaľ je teda názov.

Ako by si charakterizovala vašu stanicu?

Pre našich psích kamarátov robíme všetko s láskou. Nie sme žiadna veľkofarma, ale malý rodinný podnik. Vďaka tomu majú psíky od nás vždy 100% domáce zázemie s láskyplnou starostlivosťou všetkých členov našej rodiny.

Chovateľskú stanicu sme založili s cieľom priviezť nami vyskúšané talianske plemeno do Českej republiky. Sme skrátka z našich psíkov tak nadšení, že sme sa rozhodli šíriť túto radosť ďalej.

Ako vyzerá samotný chov?

Pre naše psy robíme maximum po stránke starostlivosti, ako aj v oblasti ich „vzdelania“. Trénujeme športovú kynológiu – obranu, poslušnosť alebo stopy. Pravidelne sa zúčastňujeme výstav, kde sme čakateľmi na šampionát ČR a šampionát Slovenska a Medzinárodného šampióna.

Viem, že tvoja práca má presah...

Keď sa práve nestaráme o našu psiú svorku, venujeme sa celkom iným odborom. Ja som masérka a aj do tohto povolania už pred rokmi prenikla moja láska k štvornohým miláčikom, a to tak, že som začala masírovať nielen ľudí, ale aj ich maznáčikov. Môj muž je technik a vo svojom voľnom čase poskytuje technické zázemie aj celej našej svorky. Je to on, kto sa stará o prevoz zvierat na výstavy, dbá o náš pitný režim a, hlavne, ma veľmi podporuje vo všetkom, čo robím. Som mu nesmierne vďačná za všetky naše „psie labky“, vážim si to.

Alvaro di GT s matkou Leoniou Pastore Transumante.

Camillo di Grande Torrente.

Cvičiteľka s „Camilkom“.

Snímky: Archív J. Šejdovej